

Sági Attila (1985–2022)

A fenti cím, bár nem szerepel benne más, mint egy név és két évszám, a leg-szomorúbb, amit valaha szövegnek adtam. E sorok írásakor éppen egy éve, hogy hosszú betegség után elhunyt Sági Attila japanológus, nyelvész, a mai magyar japanológia megannyi képviselőjének diákja, majd kollégája és a leendő magyar japanológia megannyi képviselőjének tanára – messze nem annyi diáké, mint lehetett volna, mint szerettük volna.

Sági Attila 1985-ben született Székesfehérváron. A Lánosz Kornél Reál-gimnázium tanulójaként mint cserediák utazott először Japánba a 2000-es évek első felében. Japanológiai tanulmányokat az Eötvös Loránd Tudomány-egyetemen és a Károli Gáspár Református Egyetemen folytatott. Az ELTE Japanológia doktori képzésén abszolutóriumot szerzett, de disszertációját nem tudta befejezni. Szakterülete a japán nyelvészet, elsősorban a dialektológia és a leíró nyelvtan volt. Fő kutatási témáját a Kansai régió nyelvjárási kérdései adták. A KRE BTK Keleti Nyelvek és Kultúrák Intézet Japanológia Tanszéké-nek oktatójaként, az ELTE BTK Távol-keleti Intézet Japán Tanszékének megbí-zott óraadójaként hallgatók százait tanította.

Attila elhivatottsága, a szakterülete iránti odaadása mindig csodálattal töltött el. Több mint egy évtizedes ismeretségünk alatt sosem találkoztam vele úgy, hogy ne lett volna fáradt, de soha nem láttam rajta még szikráját sem annak, hogy a témájába és – elsősorban! – a témája *oktatásába* belefáradt volna, ami ma annyi oktatón látható korra és nemre való tekintet nélkül. Fáradtan is mosoly-gott, de minden mosolya, olykor szarkasztikus, önkritikus humora mögött is egy nagy tudású kutató komolysága bújt meg.

Magam főként úgy ismertem őt, mint az Eötvös Collegium Orientalisztika Műhely „Közel, s Távol” konferenciájának rendszeres (2012, 2013, 2014) elő-adóját, a későbbiekben állandó szekcióvezetőjét, a rendezvény tanulmányköte-teinek bírálóját. Mindig eljött, hogyha hívtuk, és mindig örömmel tette. Minden közönség előtt úgy tudott beszélni a japán nyelvről és nyelvészetről, ahogyan ott kellett. A szakterületét érintő konferenciákon a legszakszerűbb terminoló-giát használta, de olyan rendezvényen is magabiztos volt, ahol a közönségnek

fogalma sem volt a japán nyelv működéséről. Ilyenkor humoros, köznyelvi példákat használt, de olyan világos és ízes tálalásban, hogy a laikusok is nagy érdeklődéssel fogadták.

Sokan mondták róla, hogy szigorú oktató és bíráló, és valóban, korához képest – és talán *korunkhoz* képest – szigorú is volt. E mögött azonban soha nem volt szemernyi rosszindulat vagy önhittség, csakis a szakmája iránti feltétlen odaadás és az a törekvés, hogy ezt másokban, hallgatóiban is elültesse. A nyelvészetet nemcsak szenvedélyesen szerette, hanem szenvedélyesen tudta átadni is.

Egy alkalommal az Astoria felől sétáltunk a Kálvin tér felé, és arról beszélgettünk, hogy a temérdek órája és feladata mellett a Károlin folyamatosan tartja leírónyelvtan-óráit is az ELTE-n. Mikor megkérdeztem, miért, azonnal rávágta, hogy neki ez a „küldetése”. Azon dolgozott, hogy a hallgatók közelebb kerüljenek a nyelvészethez, ahhoz, hogy megértsék a nyelv működésének szabályait, amelyeket – mint tudjuk – a hallgatók zöme inkább kötelességből sajátít el.

Semmi közhely nélkül nem lehet mondani arról, hogy valaki 37 évesen távozik. Akkor sem, ha orvos, akkor sem, ha ács, akkor sem, ha japanológus. Ahelyett ezért, hogy elolvasna néhány közhelyes fordulatot, amit ide írnék, gondolkodjon el az olvasó egy percig arról, mi mindenre használhat egy közhelyes fordulatot a nyelvész. Én csakis így vagyok hajlandó Attilára emlékezni. Mert neki ez sokkal jobban tetszene.

Takó Ferenc

Sági Attila írásainak bibliográfiája

- „Nyelvjárási változások Japánban a XX. század első felében”. In: *Tanulmányok. Nyelvtudományi Doktori Iskola. Asteriskos*. Budapest: ELTE BTK, 2012, 305–323.
- „A nyelvi sztenderdizációs folyamatokat elősegítő és gátló tényezők Japánban a XX. században”. In Takó Ferenc (szerk.): „*Közel, s Távolság*” II. Budapest: ELTE Eötvös Collegium, 2012, 131–142.
- “Research on Kansai dialect, in speciality old and new rakugo plays”. In: *PhD Workshop in Japanese Studies East and Central Europe 2012*. Budapest: The Japan Foundation, 2012, 83–88.
- “A Research on Gairaigo Words in the Japanese Language”. In: Faragó-Szabó István et. al. (szerk.) *Világunk határai*. Budapest: ELTE Eötvös Collegium, 2014, 189–217.
- „A rangaku-tudomány hatása a japán nyelvkutatásra.” In: Takó Ferenc (szerk.): „*Közel, s Távolság*” III. Budapest: ELTE Eötvös Collegium, 2014, 223–241.
- „Nyelvjáráshasználat Japánban a 21. században.” In: Gecső Tamás – Sárdi Csilla (szerk.): *Nyelv, kultúra, társadalom*. Budapest: Tinta Könyvkiadó, 2015, 249–254.
- „Hangulatjelek használata a japán írásbeli kommunikációban.” In: Gecső Tamás – Sárdi Csilla (szerk.): *Nyelv és kép*. Budapest: Tinta Könyvkiadó, 2015, 218–224.
- „Nyelvi archaizmusok a Kanszai-vidék nyelvjárásaiban.” In: Farkas Ildikó – Sági Attila (szerk.): *Kortárs Japanológia I*. Budapest: L’Harmattan, 2015, 207–216.
- „A masu toldalék megjelenése a kamigatai nyelvhasználatban.” In: Doma Petra – Takó Ferenc (szerk.): „*Közel, s Távolság*” IV. Budapest: ELTE Eötvös Collegium, 2016, 351–366.
- „Tiszteleti kifejezések a Kanszai vidék nyelvjárásaiban – A Kinki nyelvjárásra jellemző tiszteleti kifejezések vázlatos áttekintése.” In: Gecső Tamás (szerk.): *Ikon, nyelvi jel, szimbólum: nem természetes jelek a kommunikációban*. Budapest: Tinta Könyvkiadó, 2016, 168–174.
- „A tagadószervezetek sokszínűsége a japán nyelvben – Egy sajátos tagadószervezet a Kanszai vidék nyelvjárásaiban.” In: Gecső Tamás – Szabó Mihály (szerk.): *Az ellentét nyelvi és nonverbális kifejezéseinek lehetőségei*. Budapest: Tinta Könyvkiadó, 2017, 200–207.
- „A Kanszai régió nyelvjárásainak tipológiája.” In: Farkas Ildikó – Sági Attila (szerk.): *Kortárs Japanológia III*. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem – L’Harmattan Kiadó, 2019, 205–224.

Szerkesztett kötetek

- Kortárs Japanológia I. A KRE japán szak 20 éves jubileumi konferenciáján, 2014. október 15-én elhangzott előadások válogatott és szerkesztett tanulmányai.* Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan Kiadó, 2015.
- Kortárs Japanológia II.* Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan Kiadó, 2017. Wakai Seijivel.
- Kortárs Japanológia III.* Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan Kiadó, 2019. Farkas Ildikóval.